

Synagoga nová, Velké Meziříčí

Popis:

Nová synagoga byla postavena v novogotickém slohu podle projektu vídeňského architekta Augustina Prokopa. Základní kámen byl položen v roce 1868 a kolaudace proběhla o dva roky později. Synagoga byla vystavěna na místě dvou křesťanských domů, již za hranicemi bývalého židovského ghetta.

Podrobný popis:

První zmínky o Židech v Meziříčí jsou z let 1497 a 1518. K většímu rozvoji osídlení však došlo až po třicetileté válce. Tehdy je znám židovský rychtář a rabín a Židé kupují pozemek na vybudování hřbitova. V 18. století už tvořili židovští obyvatelé celou jednu třetinu z celkového počtu obyvatel Velkého Meziříčí. Živili se převážně obchodem a to buď drobným, nebo obchodem se lnem ve velkém. Někteří z nich měli také koželužny a klišárny.

Od poloviny 19. století však počet židovského obyvatelstva ve městě postupně klesal a roku 1942 židovská obec zanikla deportací zbývajících Židů do Terezína.

Z původních tří synagog starobylé židovské čtvrti se dochovaly dvě.

V polovině 19. století bylo v židovské obci přes 1100 obyvatel. Protože stará synagoga k jejich shromažďování už zdaleka nestačila a různé varianty rozšíření se ukázaly jako nevhodné, rozhodli se postavit novou budovu. Nová synagoga byla vystavěna na místě dvou křesťanských domů, již za hranicemi bývalého židovského ghetta. Budovu v pseudogotickém slohu postavil místní stavitel Václav Roučka. Náklady činily 25 tisíc zlatých. Budova byla postavena z neomítnutých červených a v menším množství černých cihel. Okna byla zdobena barevnými vitrážemi se symbolem Davidovy hvězdy a ve dvou omítnutých pruzích nad vchodem byly umístěny hebrejské citáty z Bible. Vnitřek synagogy odpovídal již modernějšímu pojetí, kdy řečniště bylo přesunuto ke svatostánku a lavice byly umístěny rovnoběžně, podobně jako v křesťanských kostelech. Ženská galerie nesená litinovými sloupy obklopovala chrám ze tří stran.

Svému účelu sloužila synagoga do roku 1940, kdy byla poškozena nacistickými vandaly. Od roku 1943 pak byla využita jako týlové skladiště německé armády. Po 2. světové válce se v jejím užívání sice postupně vystřídal několik subjektů, přesto však až do roku 1991 sloužila jako sklad. Do prostory chrámu byl na úrovni galerií vestavěn dělicí dřevěný strop, který je v budově dosud. Po restituci je budova pronajímána k obchodním účelům.

Region: Velkomeziříčsko a Bítešsko

Město: Velké Meziříčí

URL:

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ne

GPS: 49°21'16.254"N, 16°0'55.227"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.354515,16.0153408&z=12>

Obrázky:

